

OSOBITOSTI ZOSTAVENIA PRIEBEŽNEJ ÚČTOVNEJ ZÁVIERKY

Specialities of the presentatio of the Interim Financial Reporting

Dagmar Boušková

Bankám vyplýva povinnosť zostavovať priebežnú účtovnú závierku zo zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách. V časti VII Obchodná dokumentácia § 39 odsek 7 sa uvádza, že banka zostavuje okrem účtovnej závierky podľa osobitného predpisu (zákon o účtovníctve) aj priebežnú účtovnú závierku k poslednému dňa kalendárneho štvrťroka.

Medzinárodný účtovný štandard 34 – Priebežné vykazovanie definuje dva základné pojmy, a to:

Priebežné obdobie – obdobie pre finančné vykazovanie, ktoré je kratšie ako celý finančný rok.

Priebežná účtovná závierka – úplná účtovná závierka alebo skrátená účtovná závierka za priebežné účtovné obdobie. Uvedený štandard presne neurčuje, ktoré spoločnosti majú povinnosť zostavovať priebežnú účtovnú závierku a nie je presne stanovené ako často majú spoločnosti takúto závierku zostavovať. Prínosom priebežnej účtovnej závierky je získanie väčšieho množstva informácií o spoločnosti, ako sú tie, ktoré poskytujú ročné účtovné výkazy. Zmyslom priebežnej účtovnej závierky nie je opakovanie informácií, ktoré boli poskytnuté už v minulých účtovných závierkach, ale poskytnutie nových informácií o udalostiach, ku ktorým došlo od dátumu zverejnenia poslednej účtovnej závierky. Banka zostavuje priebežnú účtovnú závierku k poslednému dňu kalendárneho štvrťroka a to k termínu 31.3., 30.6., 30.9. a 31.12. bežného roka v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi a s vnútornými predpismi banky. Pri zostavovaní priebežnej účtovnej závierky banka neuzatvára účtovné knihy, ale vykoná inventarizáciu len na účely ocenenia podľa § 25. ods. 2 zákona 431/2002 Z.z. o účtovníctve, v znení neskorších predpisov, posudzuje riziká obsiahnuté vo finančných nástrojoch. Inventarizácia v rámci priebežnej účtovnej závierky je dôležitým a nezastupiteľným článkom za zabezpečenie preukázateľnosti, vierohodnosti a úplnosti účtovníctva a je neoddeliteľnou súčasťou priebežnej účtovnej závierky. Inventarizácia v rámci priebežnej účtovnej závierky je ucelený komplex prác na seba nadväzujúcich a zahŕňa vlastné vykonanie inventúry a vyhodnotenie inventarizácie. Vlastné vykonanie inventúry pozostáva z troch základných krokov, a to zo

- zistenia skutočného stavu majetku, pohľadávok evidovaných v súvahe, pohľadávok a záväzkov evidovaných v podsúvahe v rámci priebežnej účtovnej závierky fyzickou inventúrou alebo dokladovou inventúrou,
- spísania, ocenenia a uvedenia súčtov skutočného stavu majetku, pohľadávok evidovaných v súvahe, pohľadávok a záväzkov evidovaných v podsúvahe v inventúrnych súpisoch v členení, ktoré je zhodné s analytickým členením hlavnej účtovnej knihy,
- porovnania zisteného skutočného stavu majetku, pohľadávok evidovaných v súvahe, pohľadávok a záväzkov evidovaných v podsúvahe s účtovným stavom alebo operatívnou evidenciou.

Vyhodnotenie inventarizácie zahŕňa:

- zistenie, vyčíslenie a písomné zachytenie inventarizačných rozdielov,
- zistenie príčin vzniku inventarizačných rozdielov a miery zodpovednosti zamestnancov zodpovedných za inventarizovaný majetok, pohľadávok evidovaných v súvahe, pohľadávok

a záväzkov evidovaných v podsúvahe ako i uplatnenie práva na náhradu škody voči zamestnancom,

- posúdenie reálnosti ocenenia majetku a záväzkov na účely úpravy ocenenia majetku a záväzkov podľa § 26 a 27 zákona o účtovníctve,
- spísanie inventarizačného zápisu a vyjadrenie vedúceho zamestnanca k inventarizačným rozdielom z ocenenia.

Banka zostavuje priebežnú účtovnú závierku na princípoch medzinárodných účtovných štandardov a informuje o finančnom stave banky a jej výnosovosti a peňažných tokoch k poslednému dňu príslušného štvrt'roka. Priebežnú účtovnú závierku zostavuje banka v skrátrenom rozsahu:

- skrátaná súvaha
- skrátaný výkaz ziskov a strát
- skrátaný výkaz o vlastnom imaní, zahrňujúci kapitálové transakcie, transakcie s vlastníkami a pohybov vo vlastnom imaní
- skrátaný výkaz cash flow
- vybrané vysvetľujúce poznámky.

Finančné nástroje vykázané v skrátenej súvahe sa z pohľadu jej prezentácie zatriedujú do kategórie finančného majetku a finančných záväzkov. Prezentuje sa ich vplyv na veľkosť, časovosť a istotu budúcich peňažných tokov. Finančný majetok banky predstavujú najmä peniaze v hotovosti, úvery poskytnuté bankám, úvery poskytnuté klientom a cenné papiere v portfóliu na obchodovanie, na predaj a do splatnosti. Finančným záväzkom banky sú najmä prijaté úvery a prijaté depozitné prostriedky od klientov. Priebežná účtovná závierka je zameraná na ocenenie rizík. Riziká obsiahnuté vo finančných nástrojoch sa posudzujú vo vzťahu k trhovému riziku, úverovému riziku a riziku likvidity. Úverové riziko spôsobuje zlyhanie finančného nástroja a vznik finančnej straty banky. K finančným nástrojom podliehajúcim úverovému riziku sa vytvárajú opravné položky. K záväzkom s neurčitým časovým vymedzením alebo výškou vytvárajú sa rezervy. Rezerva sa tvorí v prípade, že banka má záväzok ako výsledok minulej udalosti, dôjde k úbytku zdrojov, ktoré prinášajú banke prospech, a suma záväzku je spoľahlivo odhadnutá.

Vzhľadom na to, že banka zostavuje priebežnú účtovnú závierku podľa IAS/IFRS v skrátrenom rozsahu, musí táto závierka obsahovať všetky nadpisy a všetky medzisúčty, ktoré boli obsiahnuté v poslednej ročnej závierke banky a vybrané vysvetľujúce poznámky. Zároveň je banka povinná vo výkaze ziskov a strát uviesť obidva ukazovatele zisku na akciu (základný a zriedený) a je povinná dodržať pre výkazy priebežnej účtovnej závierky rovnaký formát výkazu, výkazu o zmenách vo vlastnom imaní, ktorý použila vo svojej poslednej ročnej účtovnej závierke.

Vo vysvetľujúcich poznámkach sa uvádzajú minimálne tieto informácie:

- prehlásenie o tom, že v priebežnej účtovnej závierke sú používané rovnaké účtovné politiky a metódy výpočtu ako v poslednej ročnej účtovnej závierke; ak sa tieto politiky a metódy zmenili popis podstaty a dôsledky zmeny
- podstatu a sumu položiek, ktoré sú neobvyklé z hľadiska svojej povahy, rozsahu alebo výskytu, a ktoré ovplyvňujú aktíva, záväzky, vlastný kapitál, čistý zisk alebo cash flow
- podstatu a zmeny v sumách odhadovaných a vykazovaných v predchádzajúcom období alebo rokoch, pokiaľ tieto zmeny majú významný dopad na súčasné priebežné obdobie
- emisie, spätné odkupy a splatenie dlhových a majetkových cenných papierov
- vyplatené dividendy (celkom alebo na akciu) oddelene za kmeňové a ostatné akcie

- významné udalosti, ktoré sa uskutočnili na konci príslušného štvrťroku a ktoré neboli zohľadnené v priebežnej účtovnej závierke
- dopady zmien v štruktúre banky, nákup alebo predaj dcérskych účtovných jednotiek a dlhodobých investícií
- zmeny v podmienených záväzkoch a podmienených aktívach od dátumu poslednej účtovnej závierky.

Obdobia vykazovania v priebežnej účtovnej závierke

1. štvrťrok

Súvaha k	31.3.	
Výsledovka		
3- mesačné obdobie končiace k	31.3.	(1.1. – 31.3.)
Výkaz o zmenách vo vlastnom imaní		
3- mesačné obdobie končiace k	31.3.	(1.1. – 31.3.)
Výkaz o peňažných tokoch		
3- mesačné obdobie končiace k	31.3.	(1.1. – 31.3.)

2. štvrťrok

Súvaha k	30.6.	
Výsledovka		
3- mesačné obdobie končiace k	30.6.	(1.4. – 30.6.)
6- mesačné obdobie končiace k	30.6.	(1.1. – 30.6.)
Výkaz o zmenách vo vlastnom imaní		
6- mesačné obdobie končiace k	30.6.	(1.1. – 30.6.)
Výkaz o peňažných tokoch		
6- mesačné obdobie končiace k	30.6.	(1.1. – 30.6.)

3. štvrťrok

Súvaha k	30.9.	
Výsledovka		
3- mesačné obdobie končiace k	30.9.	(1.7. – 30.9.)
9- mesačné obdobie končiace k	30.9.	(1.1. – 30.9.)
Výkaz o zmenách vo vlastnom imaní		
9- mesačné obdobie končiace k	30.9.	(1.1. – 30.9.)
Výkaz o peňažných tokoch		
9- mesačné obdobie končiace k	30.9.	(1.1. – 30.9.)

4. štvrťrok

Súvaha k	31.12.	
Výsledovka		
3- mesačné obdobie končiace k	31.12.	(1.10. – 31.12.)
12- mesačné obdobie končiace k	31.12.	(1.1. – 31.12.)
Výkaz o zmenách vo vlastnom imaní		
12- mesačné obdobie končiace k	31.12.	(1.1. – 31.12.)
Výkaz o peňažných tokoch		
12- mesačné obdobie končiace k	31.12.	(1.1. – 31.12.)

Priebežnú účtovnú závierku za 4. štvrťrok banky nevykazujú, nakoľko k 31.12. sú povinné zostaviť riadnu účtovnú závierku.

V rámci spracovania informácií za banku podľa IAS/IFRS je potrebné prezentovať priebežnú účtovnú závierku aj v zmysle požiadaviek MF SR, ktoré vyplývajú z platných opatrení. V poznámkach k priebežnej účtovnej závierke banka podľa uváženia zverejňuje aj ďalšie informácie. Po potreby zabezpečenia výkazníctva, ktorá vyplýva z legislatívnych požiadaviek MF SR a NBS banka v rámci priebežnej účtovnej závierky zostavuje súvahu, výkaz ziskov a strát a poznámky. Výkazy a poznámky sú označené textom „Priebežná účtovná závierka“.

Abstrakt

Zostavenie priebežnej účtovnej závierky v banke podľa IAS 34 – Priebežné vykazovanie. Definícia pojmu, výhody a nevýhody zostavenia priebežnej účtovnej závierky v banke. Obdobia vykazovania priebežnej účtovnej závierky. Forma a obsah priebežnej účtovnej závierky a vybrané vysvetľujúce poznámky.

Kľúčová slova: Priebežná účtovná závierka, priebežné obdobie, skrátená súvaha, skrátený výkaz ziskov a strát

JEL klasifikácia M 41

Summary

Presentation of the interim financial reporting in the bank according to IAS 34 Interim Financial Reporting. The term definition, advantages and disadvantages of the presentation of interim financial reporting in the bank. The form, content and time period of the interim financial statements and selected explanatory notes.

Key words: Interim financial reporting, interim period, condensed balance sheet, condensed income statement

Literatúra

- [1] Zákon č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve, v znení neskorších predpisov.
- [2] Zákon č. 483/2001 Z.z. o bankách a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov.
- [3] Opatrenie NBS č. 2/2007 o predkladaní výkazov, hlásení a iných správ bankami na účely vykonávania dohľadu a na štatistické účely.
- [4] Medzinárodné účtovné štandardy – IAS 34 Priebežné vykazovanie

Kontakt

Dagmar Boušková, Ing. PhD. Katedra účtovníctva, FHI EU v Bratislave, Dolnozemska cesta 1/b, 852 35 Bratislava, tel.: +421 2 67 295 763, bouskova@euba.sk